

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 30. juuni 2023
(OR. en)

11156/23

ECOFIN 680
UEM 214
SOC 505
EMPL 356
COMPET 700
ENV 779
EDUC 292
RECH 324
ENER 415
JAI 927
GENDER 156
ANTIDISCRIM 150
JEUN 194
SAN 431

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Eelmise dok nr:	9850/1/23 REV 1
Komisjoni dok nr:	COM(2023) 624 final
Teema:	NÕUKOGU SOOVITUS, milles käsitletakse Sloveenia 2023. aasta riikliku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Sloveenia 2023. aasta stabiilsusprogrammi kohta

Delegatsioonidele edastatakse eespool nimetatud nõukogu soovitusel eelnõu, mis põhineb komisjoni soovitusel COM(2023) 624 final ning mida on arutanud nõukogu ja Euroopa Ülemkogu.

NÕUKOGU SOOVITUS,

...

**milles käsitletakse Sloveenia 2023. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus
Sloveenia 2023. aasta stabiilsusprogrammi kohta**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta,¹ eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

¹ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) 19. veebruaril 2021 jõustus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/241,² millega loodi taaste- ja vastupidavusrahistu (edaspidi „rahastu“). Rahastust antakse liikmesriikidele rahalist toetust reformide ja investeeringute elluviimiseks ning sellega kaasneb liidu rahastatav fiskaalne impulss. Kooskõlas Euroopa poolaasta prioriteetidega aitab rahastu kaasa majanduslikule ja kaasavale taastumisele ning kestlike ja majanduskasvu soodustavate reformide ja investeeringute tegemisele, eelkõige rohe- ja digipööret edendavate reformide ja investeeringute tegemisele, et muuta liikmesriikide majandus vastupidavamaks. Samuti aitab see tugevdada riigi rahandust ning hoogustada majanduskasvu ja töökohtade loomist keskpikas ja pikas perspektiivis, parandada territoriaalset ühtekuuluvust liidus ja toetada Euroopa sotsiaalõiguste samba jätkuvat rakendamist. 30. juunil 2022 ajakohastati vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 11 lõikele 2 rahastust igale liikmesriigile eraldatavat maksimaalset rahalist toetust.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahistu (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17).

- (2) 22. novembril 2022 võttis komisjon vastu 2023. aasta kestliku majanduskasvu analüüsi, mis tähistas majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2023) algust. 23. märtsil 2023 kiitis Euroopa Ülemkogu heaks 2023. aasta kestliku majanduskasvu analüüsi prioriteedid, mis on koondunud konkurentsivõimelise kestlikkuse nelja mõõtme ümber. 22. novembril 2022 võttis komisjon Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1176/2011³ alusel vastu ka 2023. aasta häiremehhanismi aruande, milles ei nimetatud Sloveeniat ühe liikmesriigina, kus võib esineda tasakaalustamatus või kus võib esineda oht selle tekkimiseks. Seetõttu ei ole põhjalik analüüs vajalik. Samal kuupäeval võttis komisjon vastu ka arvamuse Sloveenia 2023. aasta eelarvekava kohta. Komisjon võttis vastu ka soovitus euroala majanduspoliitikat käsitleva nõukogu soovitus kohta ning ettepaneku 2023. aasta ühise tööhõivearuande kohta, milles analüüsitakse tööhõivesuuniste ja Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtete rakendamist. Nõukogu võttis 16. mail 2023 vastu euroala majanduspoliitikat käsitleva soovitus⁴ (edaspidi „2023. aasta euroala käsitlev soovitus“) ja 13. märtsil 2023 ühise tööhõivearuande.
- (3) Kuigi liidu riikide majandus on olnud märkimisväärselt vastupidav, avaldab geopoliitiline kontekst jätkuvalt negatiivset mõju. Kuna liit toetab kindlalt Ukrainat, keskendutakse liidu majandus- ja sotsiaalpoliitika tegevuskavas sellele, et vähendada lühiajalises perspektiivis energiašokkide negatiivset mõju nii haavatavatele leibkondadele kui ka ettevõtetele ning jätkata jõupingutusi, et viia ellu rohe- ja digipööre, toetada kestlikku ja kaasavat majanduskasvu, tagada makromajanduslik stabiilsus ja suurendada vastupidavust keskpikas perspektiivis. Samuti keskendutakse selles jõuliselt liidu konkurentsivõime ja tootlikkuse suurendamisele.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta (ELT L 306, 23.11.2011, lk 25).

⁴ Nõukogu 16. mai 2023. aasta soovitus euroala majanduspoliitika kohta (ELT C 180, 23.5.2023, lk 1).

- (4) 1. veebruaril 2023 avaldas komisjon teatise „Rohelise kokkuleppe tööstuskava kliimaneutraalsuse ajastuks“ (edaspidi „roheline kokkuleppe tööstuskava“). Rohelise kokkuleppe tööstuskava eesmärk on edendada liidu nullnetotööstuse konkurentsivõimet ja toetada kiiret üleminekut kliimaneutraalsusele. See täiendab Euroopa roheline kokkuleppe ja kava „REPowerEU“ raames tehtavaid jõupingutusi. Sellega tahetakse samuti luua keskkond, mis aitaks paremini suurendada liidu tootmisvõimsust nullnetotehnoloogia ja toodete osas, mida on vaja liidu ambitsioonikate kliimaeesmärkide saavutamiseks, samuti tagada juurdepääs asjakohastele kriitilise tähtsusega toorainetele, sealhulgas mitmekesistades hankimist, kasutades parimal viisil liikmesriikide maavarasid ja maksimeerides toorainete ringlussevõttu. Rohelise kokkuleppe tööstuskava põhineb neljal sambal: prognoositav ja lihtsam õigusraamistik, kiirem juurdepääs rahastusele, oskuste edendamine ning avatud kaubandus tarneahelate vastupidavuse tagamiseks. Komisjon avaldas 16. märtsil 2023 teatise „ELi pikaajaline konkurentsivõime: pilk 2030. aasta järgsesse aega“, milles on esitatud üheksa üksteist tugevdavat tegurit koos eesmärgiga luua majanduskasvu soodustav õigusraamistik. Teatise seatakse poliitilised prioriteedid, mille eesmärk on aktiivselt tagada struktuursed parandused, sihipärased investeeringud ja reguleerivad meetmed liidu ja selle liikmesriikide pikaajalise konkurentsivõime edendamiseks. Allpool esitatud soovitusel aitavad neid prioriteete ellu viia.

- (5) 2023. aastal jätkub majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta areng kooskõlas rahastu rakendamisega. Taaste- ja vastupidavuskavade täielik rakendamine on jätkuvalt oluline Euroopa poolaasta poliitiliste prioriteetide elluviimiseks, kuna kavades käsitletakse kõiki viimastel aastatel esitatud asjakohaseid riigipõhiseid soovitusi või märkimisväärset osa neist. 2019., 2020. ja 2022. aasta riigipõhised soovitusused on jätkuvalt sama asjakohased ka taaste- ja vastupidavuskavade puhul, mis on läbi vaadatud või mida on ajakohastatud või muudetud vastavalt määruse (EL) 2021/241 artiklitele 14, 18 ja 21.
- (6) 27. veebruaril 2023 vastu võetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/435⁵ (edaspidi „REPowerEU määrus“) eesmärk on kaotada kiiresti järkjärguliselt liidu sõltuvus Venemaa fossiilkütuste impordist. See aitab tugevdada energiajulgeolekut ja mitmekesisitada liidu energiavarustust ning suurendada samal ajal taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu, energiasalvestusvõimsust ja energiatõhusust. REPowerEU määrus võimaldab liikmesriikidel lisada oma riiklikesse taaste- ja vastupidavuskavadesse uue REPowerEU peatüki, et rahastada olulisi reforme ja investeeringuid, mis aitavad saavutada REPowerEU eesmärke. Samuti aitavad kõnealused reformid ja investeeringud suurendada liidu nullnetotööstuse konkurentsivõimet, nagu on kirjeldatud roheline kokkuleppe tööstuskavas, ja käsitleda energiaalaseid riigipõhiseid soovitusi, mis esitati liikmesriikidele 2022. aastal ja esitatakse neile asjakohasel juhul ka 2023. aastal. REPowerEU määrusega kehtestatakse uus tagastamatu rahalise toetuse kategooria, mille kaudu saavad liikmesriigid rahastada taaste- ja vastupidavuskavade raames uusi energiaga seotud reforme ja investeeringuid.

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. veebruari 2023. aasta määrus (EL) 2023/435, millega muudetakse määrust (EL) 2021/241 riiklike taaste- ja vastupidavuskavade REPowerEU peatükkide osas ning määrusi (EL) nr 1303/2013, (EL) 2021/1060 ja (EL) 2021/1755 ning direktiivi 2003/87/EÜ (ELT L 63, 28.2.2023, lk 1).

- (7) 8. märtsil 2023 võttis komisjon vastu teatise, milles esitatakse eelarvepoliitika suunised 2024. aastaks (edaspidi „8. märtsi 2023. aasta teatis“). Selle eesmärk on toetada liikmesriike stabiilsus- ja lähenemisprogrammide koostamisel ning seeläbi tugevdada poliitika koordineerimist. Komisjon tuletas meelde, et stabiilsuse ja kasvu pakti üldise vabastusklausli kohaldamine lõpetatakse 2023. aasta lõpus. Komisjon kutsus üles kohaldama 2023.–2024. aastal eelarvepoliitikat, mis tagab võla jätkusuutlikkuse keskpikas perspektiivis ja suurendab kestlikul viisil potentsiaalset majanduskasvu, ning kutsus liikmesriike üles määrama oma 2023. aasta stabiilsus- ja lähenemisprogrammides kindlaks, kuidas eelarvekavadega tagatakse keskpikas perspektiivis eelarvepuudujäägi aluslepingus sätestatud kontrollväärtuse 3 % sisemajanduse koguproduktist (edaspidi „SKP“) järgimine ning võla usutav ja pidev vähendamine või selle hoidmine usaldusväärsel tasemel. Komisjon kutsus samuti liikmesriike üles kaotama järk-järgult riiklikud eelarvemeetmed, mis on kehtestatud leibkondade ja ettevõtete kaitsmiseks energiahinnašoki eest, ja alustama kõige vähem suunatud meetmetest. Komisjon märkis, et kui uue energiahinnasurve tõttu on vaja toetusmeetmeid pikendada, peaksid liikmesriikide sellised meetmed olema paremini suunatud haavatavatele leibkondadele ja ettevõtetele. Komisjon teatas, et eelarvesoovitused tuleks kvantifitseerida ja diferentseerida. Lisaks, nagu on kavandatud komisjoni 9. novembri 2022. aasta teatises ELi majandusjuhtimise raamistiku reformimise suuniste kohta, sõnastatakse eelarvesoovitused esmaste netokulude põhjal. Komisjon soovitas, et kõik liikmesriigid jätkavad riiklikult rahastatavaid investeeringuid ning tagavad rahastu ning muude liidu vahendite tõhusa kasutamise, eelkõige seoses rohe- ja digipöördega ning vastupidavuseesmärkidega. Komisjon märkis, et teeb nõukogule ettepaneku, et kehtivate õigusnormide kohased ülemäärased eelarvepuudujäägi menetlused algatatakse 2024. aasta kevadel 2023. aasta andmete põhjal.

- (8) 26. aprillil 2023 esitas komisjon seadusandlikud ettepanekud liidu majanduse juhtimise eeskirjade põhjalikuks reformimiseks. Ettepanekute põhieesmärk on parandada valitsemissektori võla jätkusuutlikkust ning edendada reformide ja investeringute kaudu kõigis liikmesriikides kestlikku ja kaasavat majanduskasvu. Komisjon soovib ettepanekutega suurendada riikide isevastutust, lihtsustada raamistikku ja keskenduda enam keskpikale perioodile, millega kaasneb tõhus ja ühtsem täitmise tagamine. ELi majandusjuhtimise raamistiku reformimise suuniseid käsitlevate nõukogu 14. märtsi 2023. aasta järelduste kohaselt on eesmärk viia seadusandlik töö lõpule 2023. aastal.
- (9) 30. aprillil 2021 esitas Sloveenia vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 18 lõikele 1 komisjonile oma riikliku taaste- ja vastupidavuskava. Komisjon hindas määruse (EL) 2021/241 artikli 19 kohaselt taaste- ja vastupidavuskava asjakohasust, tulemuslikkust, tõhusust ja sidusust kooskõlas kõnealuse määruse V lisas sätestatud hindamissuunistega. 28. juulil 2021 võttis nõukogu vastu rakendusotsuse, millega kiidetakse heaks Sloveenia taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnang⁶. Osamaksete tegemine sõltub komisjoni otsuse vastuvõtmisest, mis on tehtud vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 24 lõikele 5 selle kohta, et Sloveenia on rahuldavalt täitnud nõukogu rakendusotsuses sätestatud asjaomased eesmärgid ja sihid. Rahuldav täitmine eeldab, et varem saavutatud eesmäärke ja sihte ei ole tagasi pööratud.

⁶ ST 10612/2021 INIT; ST 10612/2021 ADD 1.

- (10) 14. aprillil 2023 esitas Sloveenia oma 2023. aasta riikliku reformikava ja 26. aprillil 2023 oma 2023. aasta stabiilsusprogrammi kooskõlas määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 4 lõikega 1. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid koos. Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artiklile 27 kajastab 2023. aasta riiklik reformikava ka Sloveenia kaks korda aastas esitatavat aruannet taaste- ja vastupidavuskava täitmisel tehtud edusammude kohta.
- (11) 24. mail 2023 avaldas komisjon Sloveenia kohta 2023. aasta riigiaruande. Selles hinnati Sloveenia edusamme nõukogu poolt aastatel 2019–2022 vastu võetud asjaomaste riigipõhiste soovituste järgimisel ning tehti kokkuvõtte sellest, kuidas Sloveenia on taaste- ja vastupidavuskava rakendanud. Kõnealuse analüüsi põhjal tehti riigiaruandes kindlaks puudused seoses probleemidega, mida taaste- ja vastupidavuskavas ei käsitleta või käsitletakse ainult osaliselt, ning uute ja esilekerkivate probleemidega. Samuti hinnati Sloveenia edusamme Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamisel ning liidu peamiste tööhõive, oskuste ja vaesuse vähendamise eesmärkide ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kestliku arengu eesmärkide saavutamisel.

- (12) Eurostati kinnitatud andmete kohaselt vähenes Sloveenia valitsemissektori eelarvepuudujääk 4,6 %-lt SKPst 2021. aastal 3,0 %-le SKPst 2022. aastal, samas kui valitsemissektori võlg vähenes 74,5 %-lt SKPst 2021. aasta lõpus 69,9 %-le SKPst 2022. aasta lõpus. 24. mail 2023 avaldas komisjon aluslepingu artikli 126 lõike 3 kohase aruande. Kõnealuses aruandes arutati Sloveenia eelarveseisundit, kuna riigi valitsemissektori eelarvepuudujääk peaks kavakohaselt ületama 2023. aastal aluslepingus sätestatud kontrollväärtust 3 % SKPst. Aruandes jõuti järeldusele, et puudujäägikriteerium ei ole täidetud. Kooskõlas 8. märtsi 2023. aasta teatisega ei teinud komisjon ettepanekut algatada 2023. aasta kevadel uued ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlused. Seejärel märkis komisjon, et teeb nõukogule ettepaneku, et ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlused algatataks 2024. aasta kevadel 2023. aasta andmete põhjal. Sloveenia peaks seda arvesse võtma oma 2023. aasta eelarve täitmisel ja 2024. aasta eelarvekava koostamisel.
- (13) Valitsemissektori eelarvepositsiooni on mõjutanud eelarvepoliitilised meetmed, mis on võetud energiahindade tõusu majandusliku ja sotsiaalse mõju leevendamiseks. 2022. aastal hõlmasid sellised tulused vähendavad eelarvepoliitilised meetmed elektri, gaasi, kaugkütte ja küttepuidu käibemaksu, kütuse-, gaasi- ja elektriaktsiisi ning kütuste CO₂-maksu ajutist alandamist, samas kui sellised kulused suurendavad eelarvepoliitilised meetmed hõlmasid kahe kuu jooksul suuremat lapsetoetust, sotsiaalselt haavatavate inimeste energiatoetust ja 2021. aasta hindade põhjal ettevõtjatele makstavaid toetusi. Komisjoni hinnangul oli nende meetmete eelarveline netokulu 2022. aastal 1,0 % SKPst. Valitsemissektori eelarvepositsiooni on mõjutanud ka Ukraina põgenike ajutise kaitsega seotud eelarvekulud, mis olid 2022. aastal hinnanguliselt 0,1 % SKPst. Samal ajal vähenesid COVID-19 kriisiga seotud ajutiste erakorraliste meetmete hinnangulised kulud 4,1 %-lt SKPst 2021. aastal 1,0 %-le SKPst 2022. aastal.

- (14) 18. juunil 2021 soovitas nõukogu Sloveenial⁷ säilitada 2022. aastal toetav eelarvepoliitika, sealhulgas rahastust saadav impulss, ning riiklikult rahastatavad investeeringud.
- (15) Komisjoni hinnangul oli eelarvepoliitika⁸ 2022. aastal toetav (−1,2 % SKPst), nagu nõukogu soovitas. Nagu nõukogu soovitas, jätkas Sloveenia majanduse taastamise toetamist rahastust rahastatavate investeeringutega. Rahastu toetustest ja muudest liidu vahenditest rahastatud kulude maht oli 2022. aastal 0,7 % SKPst (2021. aastal 0,8 % SKPst). Riiklikult rahastatavad investeeringud andsid eelarvepoliitikasse ekspansiivse panuse 0,7 protsendipunkti⁹. Seega säilitas Sloveenia riiklikult rahastatavad investeeringud, nagu nõukogu soovitas. Samal ajal andis riiklikult rahastatavate esmaste jooksvate kulude kasv (ilma uute tulumeetmeteta) eelarvepoliitikasse ekspansiivse panuse 0,4 protsendipunkti. See märkimisväärne ekspansiivne panus hõlmas energiahindade tõusu majandusliku ja sotsiaalse mõju leevendamiseks võetud eelarvepoliitiliste meetmete täiendavat mõju (täiendav eelarveline netokulu 1,0 % SKPst) ning Ukrainast põgenenud isikutele ajutise kaitse pakkumise kulusid (0,1 % SKPst). Seega hoidis Sloveenia riiklikult rahastatavate jooksvate kulude kasvu piisavalt kontrolli all.

⁷ Nõukogu 18. juuni 2021. aasta soovitus, milles esitatakse nõukogu arvamus Sloveenia 2021. aasta stabiilsusprogrammi kohta (ELT C 304, 29.7.2021, lk 116).

⁸ Eelarvepoliitikat mõõdetakse esmaste kulude (ilma kaalutusõigusel põhinevate tulumeetmeteta) muutusena keskpika perioodi potentsiaalse majanduskasvu suhtes, jättes välja COVID-19 kriisiga seotud ajutised erakorralised meetmed, kuid võttes arvesse rahastu tagastamatute toetuste ja muude liidu vahenditega rahastatavaid kulusid. Üksikasjalikum teave on esitatud eelarvestatistikatabelite tekstikastis 1.

⁹ Muud riiklikult rahastatavad kapitalikulud andsid ekspansiivse panuse 0,2 protsendipunkti SKPst.

- (16) 2023. aasta stabiilsusprogrammi eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on 2023. aastal soodsam kui komisjoni 2023. aasta kevadprognoosis märgitud ja pärast seda sellega kooskõlas. Valitsuse prognoosi kohaselt kasvab reaalne SKP 2023. aastal 1,8 % ja 2024. aastal 2,5 %. Komisjoni 2023. aasta kevadprognoosi kohaselt on SKP reaalkasv väiksem (2023. aastal 1,2 % ja 2024. aastal 2,2 %), mis on peamiselt tingitud netoekspordi väiksemast panusest kasvu.
- (17) Valitsus prognoosib oma 2023. aasta stabiilsusprogrammis, et valitsemissektori eelarvepuudujääk suureneb 2023. aastal 4,1 %-le SKPst. Suurenemine 2023. aastal tuleneb peamiselt suurematest avaliku sektori investeeringutest, mis on tingitud eelmise mitmeaastase finantsraamistiku (2014–2020) kasutusperioodi lõppemisest ja suurtest toetustest. 2023. aasta stabiilsusprogrammi kohaselt peaks valitsemissektori võla suhe SKPsse vähenema 69,9 %-lt SKPst 2022. aasta lõpus 68,9 %-le SKPst 2023. aasta lõpus. Komisjoni 2023. aasta kevadprognoosi kohaselt on valitsemissektori eelarvepuudujääk 2023. aastal 3,7 % SKPst. See on 2023. aasta stabiilsusprogrammis prognoositud puudujäägist väiksem, mis on peamiselt tingitud väiksematest avaliku sektori investeeringutest, seda eelkõige energiahindade tõusu majandusliku ja sotsiaalse mõju leevendamise toetuste ja meetmete kasutuselevõtmise suutlikkuse piiratuse ja nende väiksema kasutamise tõttu. Komisjoni 2023. aasta kevadprognoosi kohaselt on valitsemissektori võla suhe SKPsse 2023. aasta lõpus sarnane (69,1 %).

(18) 2023. aastal peaksid valitsemissektori eelarvepositsiooni jätkuvalt mõjutama eelarvepoliitilised meetmed, mida on võetud energiahindade tõusu majandusliku ja sotsiaalse mõju leevendamiseks. Need hõlmavad 2022. aastast pikendatud meetmeid (eelkõige elektri, gaasi, kaugkütte ja küttepuidu käibemaksu, kütuse-, gaasi- ja elektriaktsiisi ning kütuste CO₂-maksu ajutist alandamist) ning uusi meetmeid, nagu uus ja mahukam 2021. aasta hindadega võrdlusele põhinev ettevõtjatele toetuste maksmise kava ning hüvitis elektri ja maagaasi turustajatele, kes varustavad tarbijaid (näiteks kodutarbijad või väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad), kelle elektri- ja maagaasihindade suhtes kohaldatakse valitsuse kehtestatud hinnalagesid. Komisjoni 2023. aasta kevadprognoosi kohaselt on toetusmeetmete eelarveline netokulu 2023. aastal 0,9 % SKPst¹⁰. Enamik 2023. aasta meetmetest ei näi olevat suunatud kõige haavatavamatele leibkondadele või ettevõtetele ning paljud neist ei säilita täielikult hinnasignaali energianõudluse vähendamiseks ja energiatõhususe suurendamiseks. Seepärast moodustavad suunatud toetusmeetmed, mida võetakse arvesse nõukogu 12. juuli 2022. aasta soovitusel¹¹ järgimise hindamisel, komisjoni 2023. aasta kevadprognoosi kohaselt 2023. aastal 0,1 % SKPst (võrreldes 0,6 %ga SKPst 2022. aastal). Lisaks peaks 2023. aasta valitsemissektori eelarvepositsioon paranema tänu COVID-19 kriisiga seotud ajutiste erakorraliste meetmete järkjärgulisele kaotamisele, hinnangute kohaselt mahus 1,0 % SKPst.

¹⁰ See näitaja kajastab nende meetmete aastaste eelarvekulude taset, sealhulgas jooksvaid tulusid ja kulusid ning asjakohasel juhul kapitalikulumeetmeid.

¹¹ Nõukogu 12. juuli 2022. aasta soovitus, milles käsitletakse Sloveenia 2022. aasta riikliku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Sloveenia 2022. aasta stabiilsusprogrammi kohta (ELT C 334, 1.9.2022, lk 197).

- (19) Oma 12. juuli 2022 soovitusel soovitas nõukogu Sloveenial võtta meetmeid, tagamaks, et 2023. aastal on riiklikult rahastatavate esmaste jooksvate kulude kasv kooskõlas üldiselt neutraalse eelarvepoliitikaga,¹² võttes arvesse jätkuvat ajutist ja sihipärast toetust leibkondadele ja ettevõtetele, kes on energiahindade tõusu suhtes kõige haavatavamad, ja Ukrainast põgenevatele inimestele. Sloveenia peaks olema valmis kohandama jooksvaid kulusi vastavalt muutuvale olukorrale. Samuti soovitati Sloveenial suurendada avaliku sektori investeeringuid rohe- ja digipöördesse ning energiajulgeolekusse, võttes arvesse algatust „REPowerEU“, sealhulgas kasutades rahastut ning muid liidu vahendeid.

¹² Komisjoni 2023. aasta kevadprognoosi kohaselt on Sloveenia keskpika perioodi nominaalne potentsiaalne SKP kasv, mida kasutatakse eelarvepoliitika mõõtmiseks (kümne aasta keskmine), hinnanguliselt 10,1 %.

(20) Komisjoni 2023. aasta kevadprognoosi kohaselt on eelarvepoliitika 2023. aastal kiire inflatsiooni tingimustes ekspansiivne (–1,2 % SKPst). See järgneb 2022. aasta ekspansiivsele eelarvepoliitikale (–1,2 % SKPst). Riiklikult rahastatavate esmaste jooksvate kulude kasv (ilma kaalutusõigusel põhinevate tulumeetmeteta) peaks andma 2023. aastal eelarvepoliitikasse ekspansiivse panuse 0,3 % SKPst. See on nii hoolimata energiahindade tõusu suhtes kõige haavatavamatele leibkondadele ja ettevõtetele suunatud toetusmeetmete kulude vähenemisest 0,5 % SKPst. Riiklikult rahastatavate esmaste jooksvate netokulude ekspansiivne panus ei ole seega tingitud suunatud toetusest leibkondadele ja ettevõtetele, kes on energiahindade tõusu suhtes kõige haavatavamad, ja Ukraina põgenikele. Riiklikult rahastatavate esmaste jooksvate kulude ekspansiivne kasv (ilma kaalutusõigusel põhinevate tulumeetmeteta) tuleneb suurematest toetustest (sh energiameetmed) ja avaliku sektori palgakulude suurenemisest. Kokkuvõttes ei ole riiklikult rahastatavate esmaste jooksvate kulude prognoositud kasv nõukogu 12. juuli 2022. aasta soovitusel kooskõlas. Rahastu toetustest ja muudest liidu vahenditest rahastatavate kulude maht on 2023. aastal 1,6 % SKPst, samas kui riiklikult rahastatavad investeeringud annavad prognoosi kohaselt eelarvepoliitikasse ekspansiivse panuse 0,1 protsendipunkti¹³. Seega kavatakse Sloveenia rahastada täiendavaid investeeringuid rahastust ja muudest liidu vahenditest ning säilitab prognoosi kohaselt riiklikult rahastatavad investeeringud. Kavatakse rahastada avaliku sektori investeeringuid rohe- ja digipöördesse ning energiajulgeolekusse, nagu raudteetaristusse, üleujutuste ennetamisse, tervishoidu ning teadusuuringutesse ja innovatsiooni, mida rahastatakse rahastust ning muudest liidu vahenditest.

¹³ Muud riiklikult rahastatavad kapitalikulud peaksid andma neutraalse panuse 0,0 protsendipunkti SKPst.

- (21) 2023. aasta stabiilsusprogrammi kohaselt peaks valitsemissektori eelarvepuudujääk 2024. aastal vähenema 2,8 %-le SKPst. Vähenemine 2024. aastal tuleneb peamiselt toetuste vähenemisest pärast energiahindade tõusu majandusliku mõju leevendamiseks võetud meetmete kaotamist ja avaliku sektori investeeringute vähenemisest pärast eelmisest mitmeaastasest finantsraamistikust saadavate liidu vahendite kasutamise lõppu 2023. aastal. Vastavalt 2023. aasta stabiilsusprogrammile prognoositakse, et valitsemissektori võla suhe SKPsse väheneb 2024. aasta lõpus 66,5 %-le. Prognoosi koostamise ajal teada olevate poliitikameetmete põhjal hinnatakse komisjoni 2023. aasta kevadprognoosis, et valitsemissektori eelarvepuudujääk moodustab 2024. aastal 2,9 % SKPst. See on 2023. aasta stabiilsusprogrammis prognoositud puudujäägist suurem, mis on peamiselt tingitud suurematest hüvitistest töötajatele ja sotsiaaltoetustest. Komisjoni 2023. aasta kevadprognoosi kohaselt on valitsemissektori võla suhe SKPsse 2024. aasta lõpus sarnane (66,6 %).
- (22) 2023. aasta stabiilsusprogrammis nähakse ette kõigi energiatoetusmeetmete järkjärguline kaotamine 2024. aastal. Ka komisjon eeldab energiatoetusmeetmete täielikku järkjärgulist kaotamist 2024. aastal. See sõltub eeldusest, et energiahinnad ei tõuse uuesti.

- (23) Määrusega (EÜ) nr 1466/97 on seatud struktuurse eelarvepositsiooni iga-aastase parandamise sihtmärgiks 0,5 % SKPst,¹⁴ et liikuda keskpika perioodi eelarve-eesmärgi suunas. Võttes arvesse riigi rahanduse jätkusuutlikkuse kaalutlusi ja vajadust vähendada eelarvepuudujääki allapoole aluslepingus sätestatud kontrollväärtust 3 % SKPst, oleks komisjoni hinnangul asjakohane parandada struktuurset eelarvepositsiooni 2024. aastal vähemalt 0,5 % SKPst. Sellise paranemise tagamiseks ning kooskõlas komisjoni meetodikaga ei tohiks riiklikult rahastatavate esmaste netokulude¹⁵ kasv 2024. aastal ületada 5,5 %, nagu on kajastatud käesolevas soovitusel. Samal ajal tuleks ülejäänud energiatoetusmeetmed (komisjoni praeguse hinnangu kohaselt 0,9 % SKPst 2023. aastal) sõltuvalt energiaturu suundumustest järk-järgult kaotada, alustades kõige vähem suunatud meetmetest, ning sellest tulenevat kokkuhoidu tuleks kasutada valitsemissektori eelarvepuudujäägi vähendamiseks. Komisjoni hinnangute kohaselt oleks selle tulemuseks esmaste netokulude kasv alla 2024. aastaks soovitatud maksimaalse kasvumäära. Lisaks ei ole komisjoni 2023. aasta kevadprognoosi kohaselt riiklikult rahastatavate esmaste jooksvate netokulude kasv 2023. aastal kooskõlas nõukogu 12. juuli 2022. aasta soovitusel. Kui see leiab kinnitust, oleks 2024. aastal asjakohane esmaste netokulude väiksem kasv.
- (24) Eeldades, et poliitikat ei muudeta, prognoositakse komisjoni 2023. aasta kevadprognoosis, et riiklikult rahastatavad esmased netokulud kasvavad 2024. aastal 3,0 %, mis on soovitatud kasvumäärast vähem.

¹⁴ Määruse (EÜ) nr 1466/97 artikkel 5 nõuab ka kohandamist rohkem kui 0,5 % SKPst liikmesriikide puhul, kelle valitsemissektori võlg ületab 60 % SKPst või kelle võla jätkusuutlikkusega seotud riskid on suuremad.

¹⁵ Esmased netokulud on riiklikult rahastatavad kulud ilma kaalutlusõigisel põhinevate tulumeetmeteta ning need ei hõlma intressikuludid ega tsüklilisi töötuskulusid.

- (25) 2023. aasta stabiilsusprogrammi kohaselt peaksid valitsemissektori investeeringud vähenema 6,4 %-lt SKPst 2023. aastal 5,5 %-le SKPst 2024. aastal. Väiksemad investeeringud kajastavad väiksemaid riiklikult rahastatavaid investeeringuid ja kokkuvõttes väiksemaid liidu rahastatavaid investeeringuid, kuid suuremaid investeeringuid rahastust. 2023. aasta stabiilsusprogrammis osutatakse reformidele ja investeeringutele, mis peaksid aitama kaasa riigi rahanduse jätkusuutlikkusele ning kestlikule ja kaasavale majanduskasvule. Kõnealused reformid ja investeeringud hõlmavad investeeringuid raudteetaristusse, tervishoidu, teadusuuringutesse ja innovatsiooni ning rohe- ja digipöörde elementidesse, mis on samuti osa taaste- ja vastupidavuskavast.
- (26) 2023. aasta stabiilsusprogrammis on esitatud keskpika perioodi eelarvekava aastani 2026. 2023. aasta stabiilsusprogrammi kohaselt peaks valitsemissektori eelarvepuudujääk vähenema 2,2 %-le SKPst 2025. aastal ja 1,3 %-le SKPst 2026. aastal. Seega peaks valitsemissektori eelarvepuudujääk jääma 2024. aastast kuni 2023. aasta stabiilsusprogrammi perioodi lõpuni alla 3 % SKPst. Programmi kohaselt peaks valitsemissektori võla suhe SKPsse vähenema 66,5 %-lt SKPst 2024. aasta lõpus 63,5 %-le SKPst 2026. aasta lõpuks.

- (27) Tervishoiukulud suurenevad 2019.–2070. aastal eeldatavasti 1,5 protsendipunkti SKPst ning pikaajalise hoolduse kulud kahekordistuvad 2055. aastaks. Sloveenial on keskpikas perspektiivis keskmised ja pikas perspektiivis suured riigi rahanduse jätkusuutlikkuse riskid, mis on tingitud vananeva elanikkonnaga seotud kulutustest. Viimastel aastatel on riik alustanud tervishoiu- ja pikaajalise hoolduse põhjalikke reforme. Pikaajalise hoolduse reformi rakendamine on siiski viibinud ning selle rahastamist keskpikas ja pikas perspektiivis ei ole ikka veel tagatud. Tervishoiureformi kavandamisest nähtub ka, et seda rakendatakse mitmes etapis, kusjuures keskendutakse kvaliteetsete teenuste kättesaadavusele ning sotsiaalsete õiguste ja kaasatuse parandamisele. Kuna see koormab täiendavalt riigi rahandust, on Sloveenia jaoks äärmiselt oluline esitada meetmete kogum, millega luuakse stabiilne tulubaas, mis ei kahjusta eelarve tasakaalu keskpikas ja pikas perspektiivis.
- (28) Üksikisiku tulumaksu seaduse 2022. aasta detsembris vastu võetud muudatustega pöörati tagasi enamik 2022. aasta märtsis vastu võetud varasematest muudatustest, mille eesmärk oli olnud vähendada tööjõu maksustamist ja millel oleks 2025. aastaks olnud negatiivne mõju eelarvele kuni 1,3 % SKPst. Võrreldes liidu koondnäitajatega on Sloveenia maksutulu osakaal SKPst veidi väiksem ja mõned majanduskasvu pigem soodustavad maksud on alakasutatud. Sloveenia toetub suurel määral tööjõu maksustamisele: tööjõumaksude osakaal kogu maksutulul ületab liidu koondnäitajat. Perioodilised kinnisvaramaksud on Sloveenias suhteliselt madalad (0,5 % SKPst võrreldes liidu keskmisega 1,1 % SKPst). Majanduskasvu soodustav ja keskkonnahoidlik maksureform võib pikemas perspektiivis toetada eelarve konsolideerimist ja kestlikku majanduskasvu. Selline maksureform võiks hõlbustada üleminekut tööjõu maksustamiselt suuremale perioodiliste omandimaksude osakaalule ning toetada töökohtade loomist nullnetoajastul ja muudes suurema lisaväärtusega tööstusharudes. Madalamad tööjõumaksud soodustaksid ka tööjõupakkumist, sealhulgas oskustöölise ja võõrtöötajate osas.

- (29) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktide b ja V lisa kriteeriumile 2.2 sisaldab taaste- ja vastupidavuskava ulatuslikke üksteist vastastikku tugevdavaid reforme ja investeeringuid, mis tuleb rakendada 2026. aastaks. Sloveenia taaste- ja vastupidavuskava rakendamine käib, kuid viivituste oht suureneb. Sloveenia esitas ühe maksetaotluse, mis vastas taaste- ja vastupidavuskavas seatud 12 eesmärgile ja sihile ning mille alusel maksti välja kokku ligikaudu 49,6 miljonit eurot. Selleks et kiirendada taaste- ja vastupidavuskava rakendamist praeguses keerulises keskkonnas, on vaja tugevdada Sloveenia juhtimisstruktuuri ja haldussuutlikkust ning tagada, et vajalikud otsused tehakse viivitusteta. See puudutab eelkõige tervishoiu, pikaajalise hoolduse ja pensionide struktuurireforme. Taaste- ja vastupidavuskava *addendum* ning uus REPowerEU lisapeatükk peaksid sisaldama ülejäänud maksetaotluste realistlikku ajakava ning need tuleks esitada kiiresti, et vältida edasisi viivitusi või häireid taaste- ja vastupidavuskava rakendamisel. Uue REPowerEU peatüki kiire lisamine taaste- ja vastupidavuskavasse võimaldab rahastada täiendavaid reforme ja investeeringuid, et toetada Sloveenia strateegilisi eesmärke energia ja rohepöörde vallas. Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste, sotsiaalpartnerite ja muude asjaomaste sidusrühmade süstemaatiline ja tulemuslik kaasamine on jätkuvalt oluline taaste- ja vastupidavuskava ning üleüldise majandus- ja tööhõivepoliitika edukaks rakendamiseks, et tagada laialdane isevastutus üldise poliitilise tegevuskava eest.
- (30) Komisjon kiitis 2022. aastal heaks kõik Sloveenia ühtekuuluvuspoliitika programmidokumendid. Ühtekuuluvuspoliitika programmide kiire rakendamine vastastikuses täiendavuses ja koostoimes taaste- ja vastupidavuskavaga, sealhulgas REPowerEU peatükiga, on esmatähtis, et viia Sloveenias ellu rohe- ja digipööre, suurendada majanduslikku ja sotsiaalset vastupidavust ning tagada tasakaalustatud territoriaalne areng.

(31) Sloveenia oli enne seda, kui Venemaa tungis Ukrainasse, tegelikkuses täielikult sõltuv Venemaast kui ainsast maagaasi riiki tarnijast. Alates 2023. aastast suutis Sloveenia siiski ligikaudu kolmandiku oma maagaasitarnetest tagada Alžeerias pärit impordi kaudu. Gaasil on Sloveenia energiaallikate jaotuses endiselt oluline roll (12 %) ja see on tööstuse jaoks oluline energiaallikas, tagades samas energiasektoris paindlikkuse. Seepärast tuleks edendada tööstus- ja energiasektori CO₂ heite vähendamist, milleks tuleks taastuvad energiaallikad ja energiatõhususe meetmed kiirendatult kasutusele võtta. Sloveenia pani oma riiklikus energia- ja kliimakavas paika, et liidu 2030. aasta taastuenergia eesmärgi saavutamise panusena võetakse eesmärgiks 27 %. See on oluliselt väiksem Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1999¹⁶ II lisa kohaselt 2030. aastaks arvatud taastuenergia osakaalust 37 %. Sloveenia saavutas 2021. aastal oma eesmärgi (25 %) seoses taastuvatest energiaallikatest toodetud energia osakaaluga summaarses energia lõpptarbimises, kasutades liidu piiriülese koostöö mehhanismi kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2018/2001¹⁷ (statistiliste ülekannete kaudu). Võrgupõhiste taastuenergiarajatiste loamenetlused on endiselt pidurdavad, suuresti selle pärast, et keskkonnamenetlused on keerukad ja aeganõudvad, eriti tuuleparkide puhul, kus menetlused võivad venida mitme aastani. Sloveenia peab oma ajakohastatud riiklikus energia- ja kliimakavas oluliselt tugevdama oma taastuenergia eesmärki, et kajastada liidu ambitsioonikamaid kliima- ja energiaeesmärke, mis on kirjas paketi „Eesmärk 55“ ja REPowerEU kavas. 2022. aasta augustist kuni 2023. aasta märtsini vähenes Sloveenia maagaasi tarbimine võrreldes eelneva viie aasta sama perioodi keskmise gaasitarbimisega 14 %, st veidi vähem, kui oli seatud eesmärgiks (15 %). Sloveenia võiks suurendada jõupingutusi gaasinõudluse ajutiseks vähendamiseks kuni 31. märtsini 2024, vastavalt nõukogu määrusele (EL) 2022/1369¹⁸.

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1999, milles käsitletakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 663/2009 ja (EÜ) nr 715/2009, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/22/EÜ, 98/70/EÜ, 2009/31/EÜ, 2009/73/EÜ, 2010/31/EL, 2012/27/EL ja 2013/30/EL ning nõukogu direktiive 2009/119/EÜ ja (EL) 2015/652 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 525/2013 (ELT L 328, 21.12.2018, lk 1).

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82).

¹⁸ Nõukogu 5. augusti 2022. aasta määrus (EL) 2022/1369, mis käsitleb gaasinõudluse vähendamise koordineeritud meetmeid (ELT L 206, 8.8.2022, lk 1).

(32) Sloveenia taaste- ja vastupidavuskava juba sisaldab olulisi reforme ja investeeringuid, mille eesmärk on i) suurendada taastuvate energiaallikate osakaalu summaarses energia lõpptarbimises; ii) hõlbustada taastuenergia tootmisrajatiste juurdepääsu elektrivõrgule ja sellesse integreerimist; iii) suurendada üldkasutatavate hoonete energiatõhusust ja renoveerimist ning iv) võimaldada alternatiivkütuste taristu kasutuselevõttu. Kuigi taaste- ja vastupidavuskava meetmed on oluline samm fossiilkütustest loobumisega seotud mitmekesistamisel, võiks rohkem pingutada, et kiirendada taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu kõigis sektorites. See võiks hõlmata taastuenergiarajatiste jaoks prioriteetsete kohtade määramist, loamenetluste edasist lihtsustamist ja lühendamist, võrgu tugevdamist ning üldise võrguhalduse parandamist (et võimaldada rohkemate taastuenergiarajatiste ühendamist, eelkõige madal- ja keskpinge tasemel). Heiteta transpordile ja taristule keskendumisega saaks veelgi vähendada kasvuhoonegaaside heidet ja sõltuvust fossiilkütustest.

- (33) Tööjõu ja oskuste nappus rohepöörde jaoks olulistest sektorites ja kutsealadel, sealhulgas nullnetotehnoloogiate tootmine, kasutuselevõtt ja hooldamine, tekitab probleeme üleminekul nullnetomajandusele. Kvaliteetsed haridus- ja koolitussüsteemid, mis vastavad tööturu muutuvatele vajadustele, ning sihipärased täiend- ja ümberõppe meetmed on esmatähtsad, et vähendada oskuste nappust ning edendada töötajate kaasamist ja tööjõu ümberpaigutamist. Kasutamata tööjõupakkumise rakendamiseks peavad kõnealused meetmed olema kättesaadavad eelkõige rohepöördest enim mõjutatud üksikisikutele ning sektorites ja piirkondades. Parema õppe teaduse, tehnoloogia, inseneeria ja matemaatika vallas võib tugevdada haridussüsteemi suutlikkust anda õppijatele edukalt rohe- ja digipöördeks vajalikud pädevused. 2022. aastal oli Sloveenias tööjõunappus 66 ameti puhul, mis nõuavad rohepöördeks erioskusi ja -pädevusi. Vabade ametikohtade määr suurenes sellistes olulistest sektorites nagu ehitus (3,5 %-lt 2015. aastal 7,0 %-le 2022. aastal) ja tootmine (1,2 %-lt 2015. aastal 2,6 %-le 2022. aastal), kusjuures mõlemad sektorid ületasid liidu keskmist, mis oli 2022. aastal vastavalt 4,0 % ja 2,3 %.
- (34) Võttes arvesse komisjoni hinnangut, on nõukogu 2023. aasta stabiilsusprogrammi läbi vaadanud ja tema arvamus¹⁹ kajastub esitatud soovitusel 1.

¹⁹ Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.

(35) Arvestades euroala liikmesriikide majanduse tihedat seotust ning nende ühist panust majandus- ja rahaliidu toimimisse, soovitas nõukogu euroala liikmesriikidel võtta meetmeid, sealhulgas oma taaste- ja vastupidavuskavade kaudu, et i) tagada võla jätkusuutlikkus ja hoiduda 2023. aastal kogunõudluse laiapõhjalisest toetamisest, suunata paremini kõrgete energiahindade mõju leevendamiseks võetavaid eelarvemeetmeid ning kaaluda asjakohaseid viise toetuse lõpetamiseks, kui energiahinnasurve väheneb; ii) säilitada avaliku sektori investeeringute kõrge tase ja edendada erainvesteeringuid, et toetada rohe- ja digipööret; iii) toetada palgasuundumusi, mis leevendavad ostujõu vähenemist, piirates samal ajal teisest mõju inflatsioonile, tõhustada veelgi aktiivset tööturupoliitikat ja leevendada oskuste nappust; iv) parandada ettevõtluskeskkonda ja tagada, et ettevõtetele antav energiatoetus on kulutõhus, ajutine, suunatud elujõulistele ettevõtetele ja säilitab stiimulid rohepöördeks, ning v) säilitada makromajanduslik finantsstabiilsus ja jälgida riske, jätkates samal ajal tööd pangandusliidu väljakujundamiseks. Sloveenia puhul aitavad soovitused 1, 2 ja 3 rakendada esimest, teist ja kolmandat soovitust, mis on sätestatud 2023. aasta euroala käsitlevas soovituses,

SOOVITAB Sloveenia võtta 2023. ja 2024. aastal järgmisi meetmeid.

1. Võimalikult kiiresti 2023. ja 2024. aastal kaotada kehtivad erakorralised energiatoetusmeetmed ja kasutada sellest tulenevat kokkuhoidu valitsemissektori eelarvepuudujäägi vähendamiseks. Kui energiahindade uue tõusu tõttu on vaja uusi või jätkuvaid toetusmeetmeid, tagada, et sellised toetusmeetmed on suunatud haavatavate leibkondade ja ettevõtete kaitsmisele, on eelarve seisukohast vastuvõetava maksumusega ning säilitavad stiimulid energiasäästuks.

Tagada konservatiivne eelarvepoliitika, eelkõige piirates riiklikult rahastatavate esmaste netokulude nominaalset kasvu 2024. aastal kuni 5,5 %ni²⁰.

Säilitada riiklikult rahastatavad avaliku sektori investeeringud ning tagada rahastust antavate toetuste ja muude liidu vahendite tulemuslik kasutuselevõtt, eelkõige rohe- ja digipöörde edendamiseks.

Jätkata pärast 2024. aastat keskpika perioodi eelarvestrateegia rakendamist, mis hõlmab järkjärgulist ja kestlikku konsolideerimist koos investeeringute ja reformidega, mis soodustavad hoogsamat kestlikku majanduskasvu, et saavutada keskpikas perspektiivis usaldusväärne eelarvepositsioon.

Tagada tervishoiusüsteemi ja pikaajalise hoolduse süsteemi pikaajaline eelarveline jätkusuutlikus. Tasakaalustada maksutulud majanduskasvu soodustavamate ja kestlikumate allikate suunas.

²⁰ See vastab hinnangute kohaselt 2024. aastal struktuurse eelarvepositsiooni iga-aastasele parandamisele vähemalt 0,5 % SKPst, nagu on kirjeldatud põhjenduses 23.

2. Tagada tõhus juhtimisstruktuur ja tugevdada haldussuutlikkust, et võimaldada taaste- ja vastupidavuskava kiiret ja järjepidevat rakendamist. Viia kiiresti lõpule töö kava „REPowerEU“ peatükiga, eesmärgiga alustada kiiresti selle rakendamist. Jätkata ühtekuuluvuspoliitika programmide kiiret rakendamist täielikus vastastikus vastastikus täiendavuses ja koostöös taaste- ja vastupidavuskavaga.
3. Jätkata jõupingutusi gaasiimpordi mitmekesistamiseks ja üldise sõltuvuse vähendamiseks fossiilkütustest, kiirendades taastuenergia kasutuselevõttu, eelkõige lihtsustades ja lühendades veelgi loamenetlusi ning tugevdades elektrivõrku ja parandades selle haldamist, sealhulgas digitaliseerimise kaudu. Laiendada energiatõhususe meetmete rakendamist, eelkõige ehitussektoris, edendada transpordisektori elektrifitseerimist ning suurendada poliitilisi jõupingutusi rohepöördeks vajalike oskuste ja pädevuste pakkumiseks ja omandamiseks.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja
